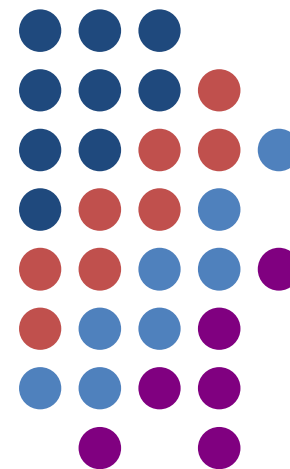

1/10/2023

TP. Hồ Chí Minh

TẦM NHÌN PHÁT TRIỂN

Nguyễn Xuân Thành

Thách thức lãnh đạo trong một thế giới biến động

- *Nền kinh tế, công nghệ và địa chính trị của thế giới* đang dịch chuyển thế nào?
- *Hệ thống kinh tế, tài chính và xã hội Việt Nam* đang đi về đâu?
- Lãnh đạo và quản lý TP.HCM sẽ đối mặt với *những thách thức và cơ hội* nào trong thời gian tới?

Nền kinh tế toàn cầu trong ngắn hạn

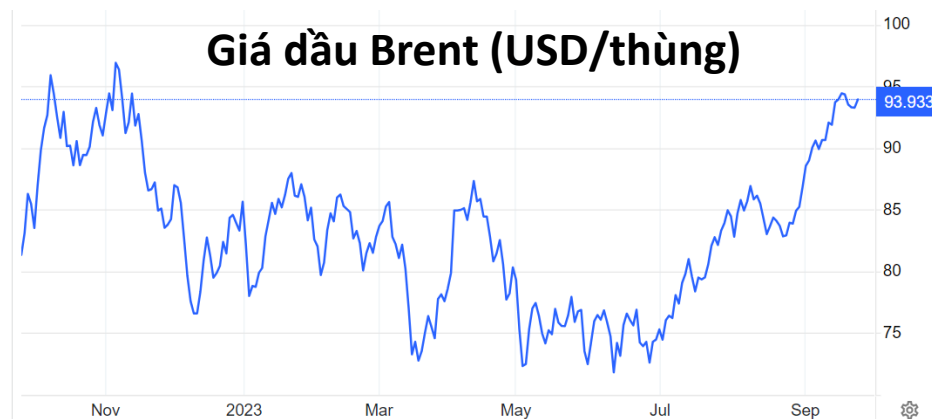
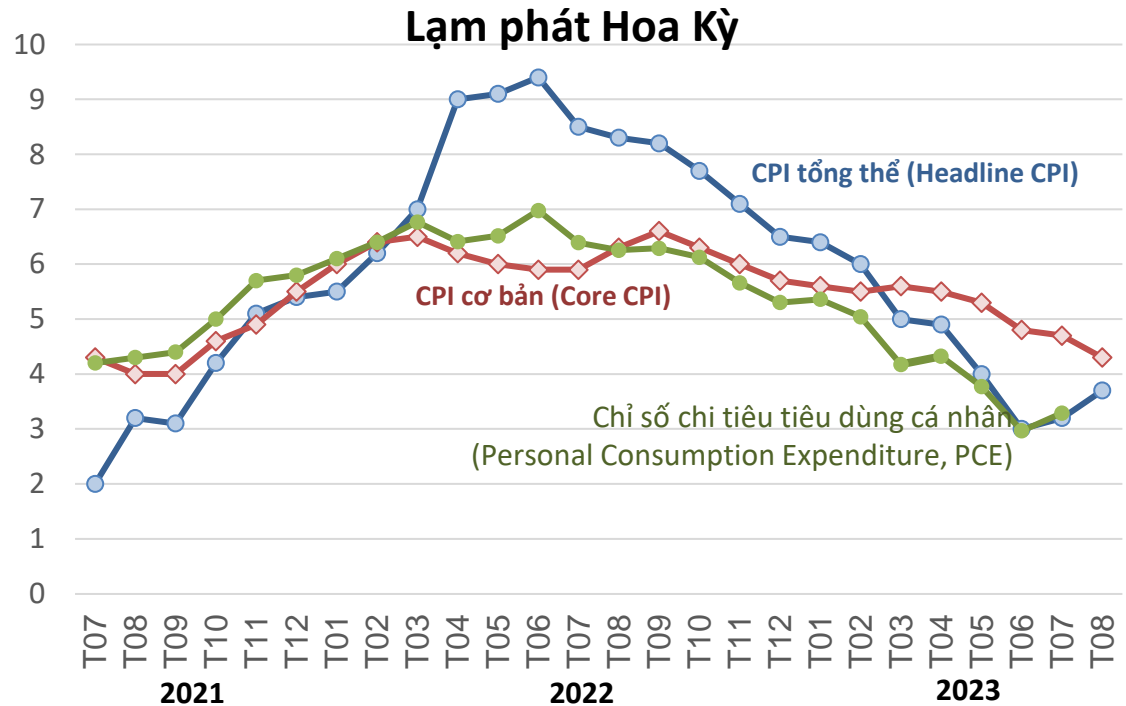

- Cuộc chiến chống *lạm phát* toàn cầu vẫn đang tiếp diễn
- Chiến tranh Nga – Ucraina
- Suy giảm tăng trưởng kinh tế ở Trung Quốc

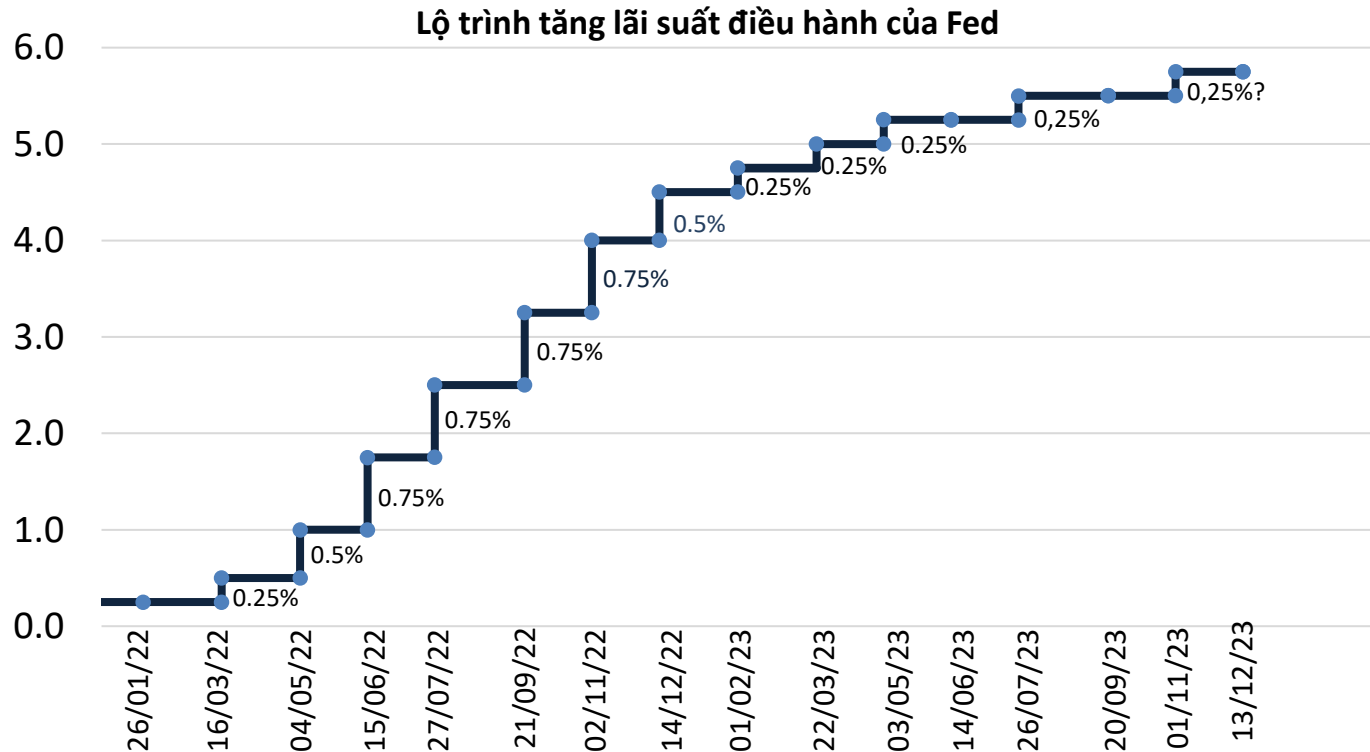
Lạm phát

- Lạm phát *trên xu thế giảm*, nhưng:
- Chịu *tác động tăng của giá năng lượng* trong thời gian gần đây.
- Chưa rõ *tốc độ mà lạm phát sẽ giảm* và liệu có đưa được lạm phát về 2% mà không phải tiếp tục tăng lãi suất điều hành thêm nữa.

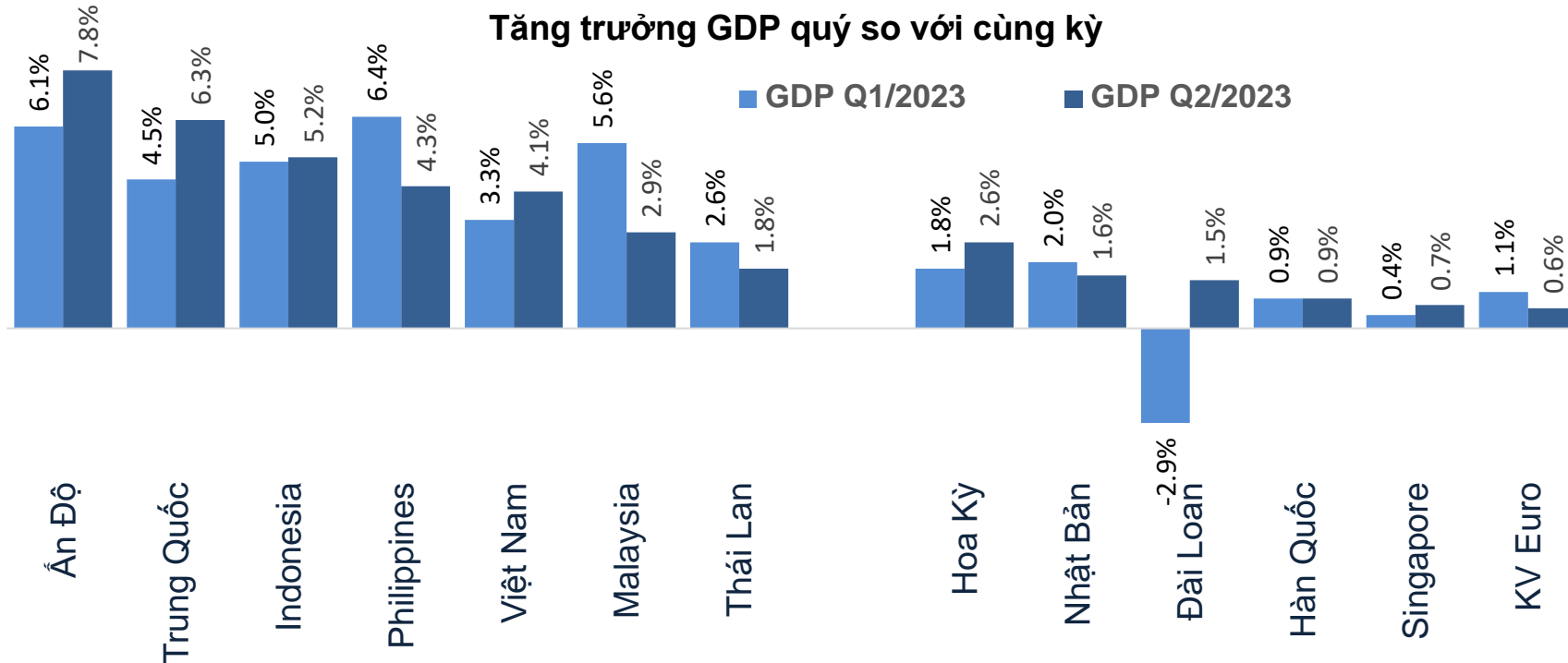

Lãi suất

- Sau khi ngừng tăng lãi suất điều hành vào tháng 6 và tăng thêm 0,25 điểm % vào tháng 7 (lên mức 5,25-5,5%), Fed đã tạm ngừng tăng lãi suất vào tháng 9.
- Vẫn có khả năng là Fed sẽ tăng lãi suất 0,25% trong lần họp tới vào 1/11.
- Lãi suất cao sẽ được duy trì trong năm 2024.

Tăng trưởng kinh tế

Nguồn: Trading Economics

- Rủi ro suy thoái kinh tế và hạ cánh cứng đã giảm mạnh.
- ASEAN và Ấn Độ có tốc độ tăng trưởng tốt.
- Hoa Kỳ: khả năng cao là hạ cánh mềm.
- Quan ngại về tăng trưởng kinh tế ở EU và Trung Quốc.

Kinh tế Trung Quốc

- **Kinh tế yếu**

- Xuất khẩu tiếp tục giảm mạnh (T8 giảm 8,8% so cùng kỳ)
- Lạm phát đang ở mức rất thấp vì sức mua nội địa yếu.
- Thất nghiệp lao động thanh niên (21,3% vào T6 và TQ đã ngưng công bố số liệu từ T7).

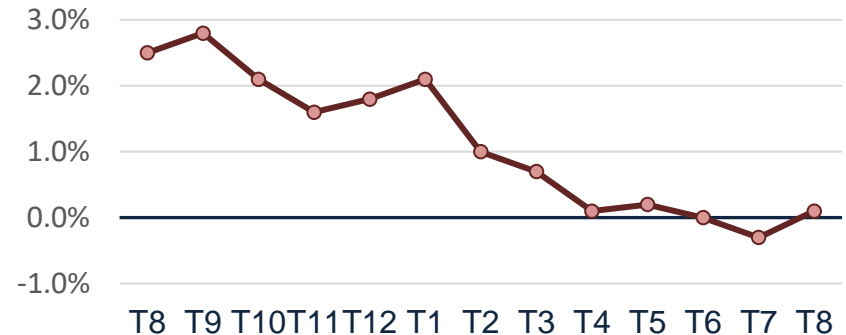
- **Lo ngại cả ngắn hạn và trung hạn:**

- Bất động sản
- Nợ chính quyền địa phương

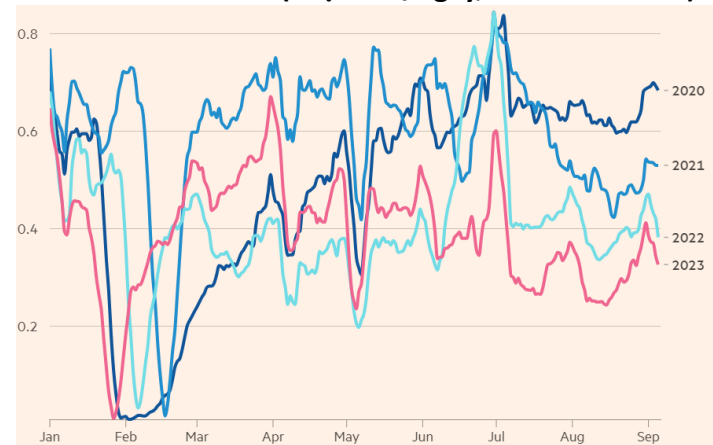
- **Tích cực trong ngắn hạn:**

- Lạm phát thoát âm vào T8.
- PMI công nghiệp chế biến chế tạo ở mức có tăng trưởng (51).
- PMI dịch vụ: 51,8.

Lạm phát (CPI tháng so cùng kỳ)

Doanh số bán nhà (triệu m²/ngày, 30 TP lớn nhất)

Nguồn: Trading Economics cho lạm phát và FT cho doanh số bán nhà

Xu thế kinh tế thế giới trong trung hạn

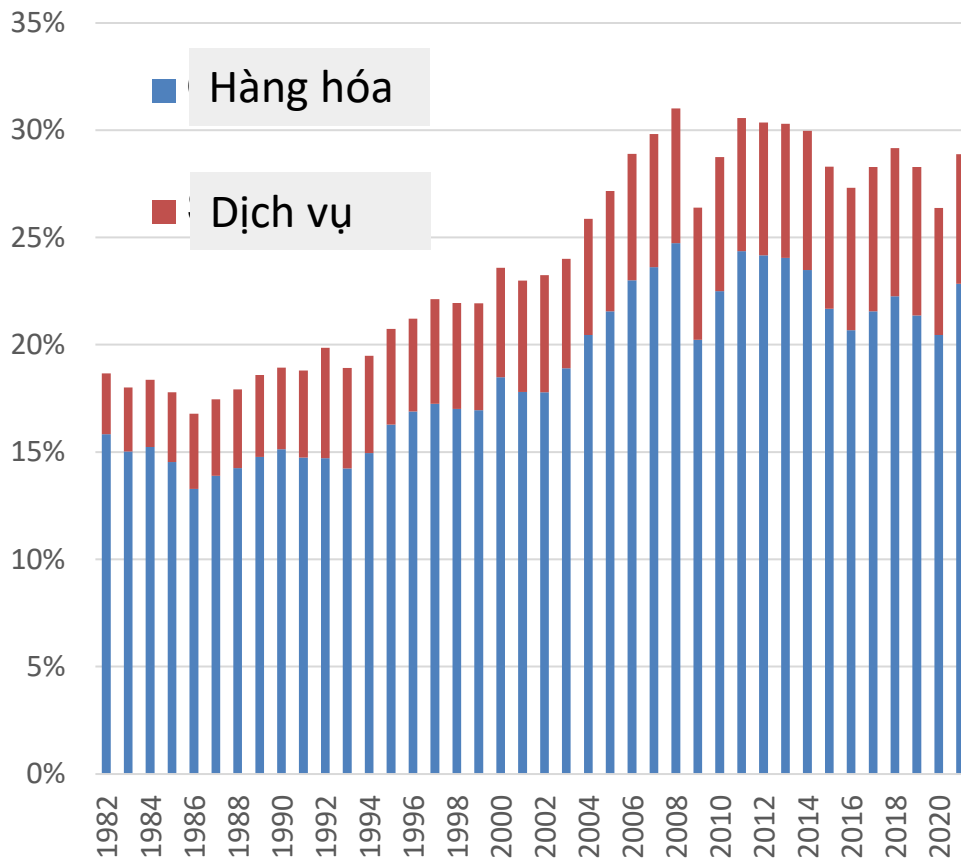

- Tiếp tục *căng thẳng địa chính trị*
- Nhưng sẽ không có “de-couple” – *không có cắt đứt quan hệ kinh tế*
- Thay vào đó là “de-risking” – *giảm rủi ro lệ thuộc kinh tế, lệ thuộc công nghệ*

Toàn cầu hóa vẫn sẽ tiếp tục, nhưng cấu trúc đang thay đổi

Tỷ trọng thương mại hàng hóa và dịch vụ so với GDP toàn cầu

- Tỷ trọng thương mại hàng hóa so với GDP toàn cầu đã đạt đỉnh vào trước thời điểm xảy ra khủng hoảng tài chính toàn cầu (2008).
- Hàm lượng hàng hóa trung gian trong thương mại hàng hóa toàn cầu vẫn ở mức cao.
- Thương mại dịch vụ tiếp tục gia tăng.
- Chuỗi cung ứng dịch chuyển để giảm rủi ro bị đứt gãy.

Chiến lược kinh tế đối ngoại của Hoa Kỳ

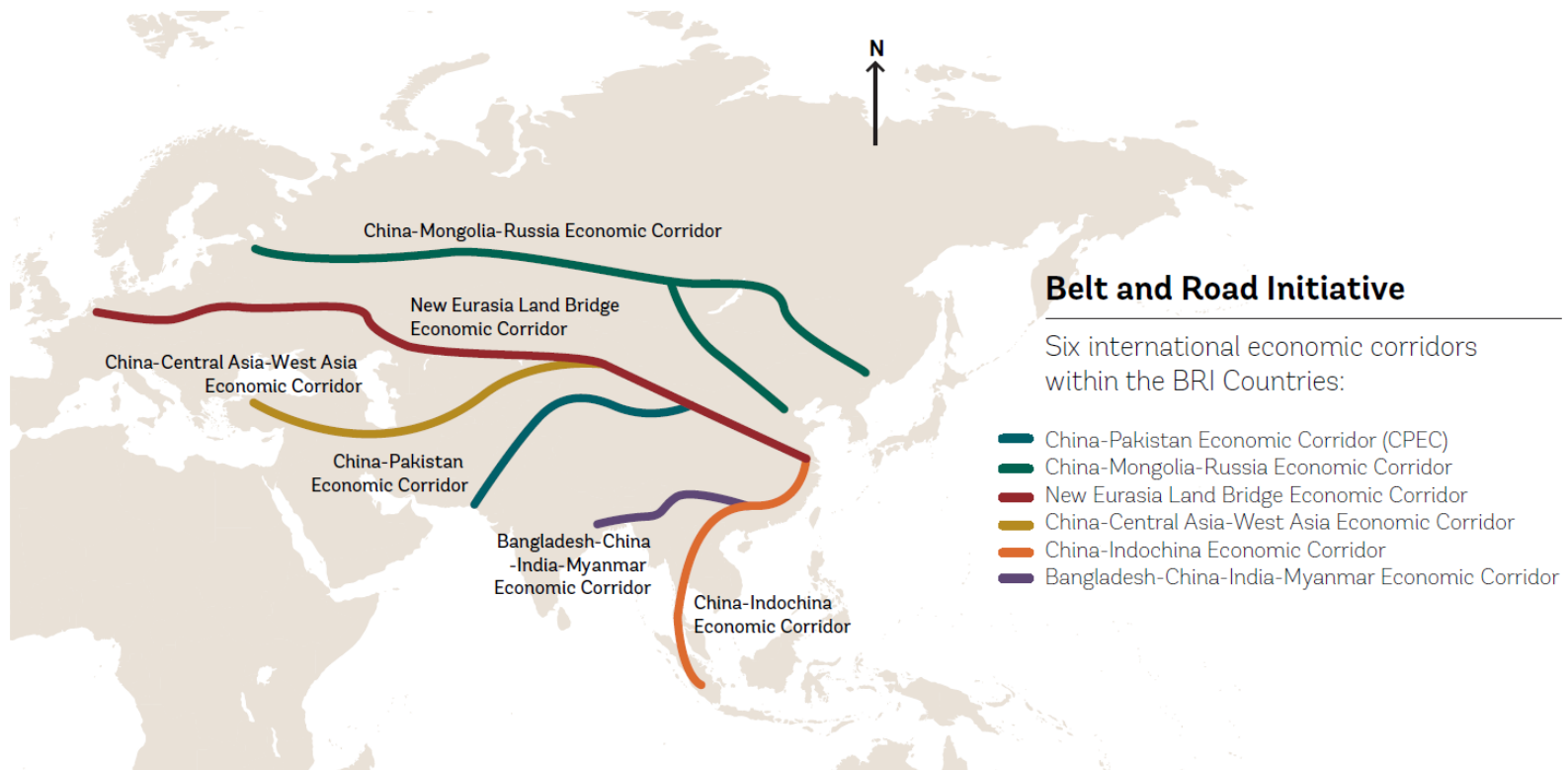

- *Xu hướng bảo hộ kinh tế* - “Trade for the middle class” – “Protecting the interests of American workers”
- *Không tham gia các đàm phán thương mại theo hướng tự do hóa.*
- Chính quyền TT Biden: *Thúc đẩy Khung khổ Kinh tế Ấn Độ Dương – Thái Bình Dương (Indo-Pacific Economic Framework - IPEF)*
  - Kinh tế kết nối (Connected Economy)
  - Kinh tế có sức chống chịu (Resilient Economy)
  - Kinh tế sạch (Clean Economy)
  - Kinh tế công bằng (Fair Economy)
- *Chuyển dịch chuỗi cung ứng*
  - Chuyển dịch sản xuất về nước nhà (Reshoring)
  - Chuyển dịch sản xuất về nước láng giềng (Nearshoring)
  - Chuyển dịch sản xuất sang nước bạn (Friendshoring)

Chiến lược kinh tế đối ngoại của Trung Quốc

- Không khoan nhượng trước những sức ép kinh tế từ phương Tây
- Mở rộng khối BRICS và ủng hộ hợp tác giữa các nước phát triển
- Tiếp tục Chiến lược Vành đai Con đường - BRI

Nền kinh tế Việt Nam trong ngắn hạn

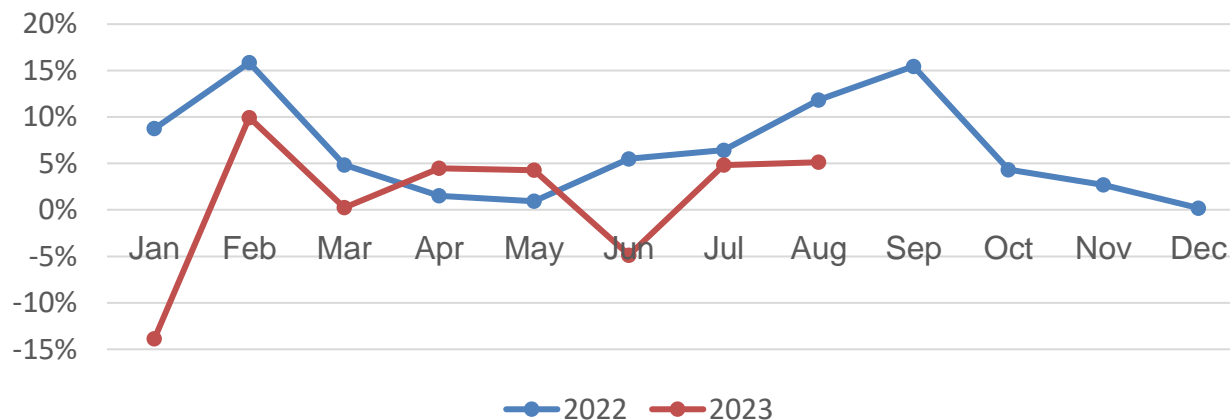
- *Suy giảm tăng trưởng dưới tác động của:*
  - Giảm xuất khẩu
  - Trục trặc thị trường bất động sản
- *Áp lực điều hành vĩ mô theo hướng cân đối hai mục tiêu:*
  - Đạt mục tiêu tăng trưởng GDP
  - Duy trì ổn định vĩ mô

Thực tế tăng trưởng nhìn từ số liệu sản xuất điện

- Tăng trưởng GDP 6 tháng 2023: 3,72%
- Tăng trưởng điện 8 tháng đầu năm
  - 2022: 6,5%
  - 2023: 1,2%

Tăng trưởng sản xuất điện hàng tháng so cùng kỳ

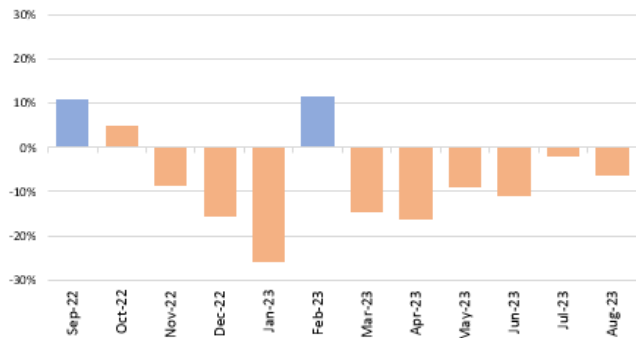

Nguồn: TCTK

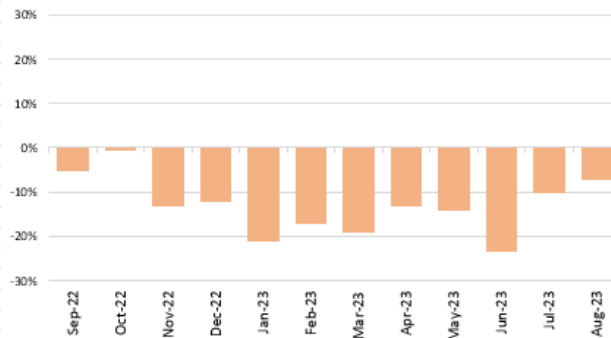

Tăng/giảm xuất khẩu năm 2023 (hàng tháng so cùng kỳ), so sánh châu Á

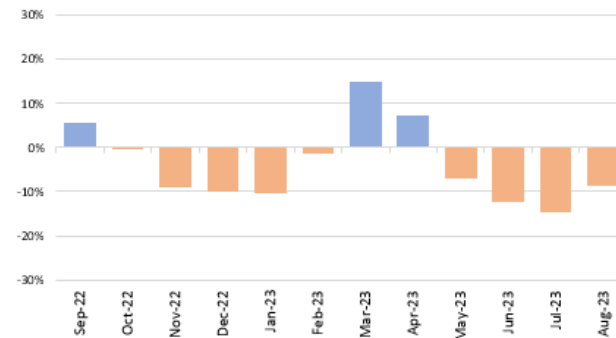
Việt Nam

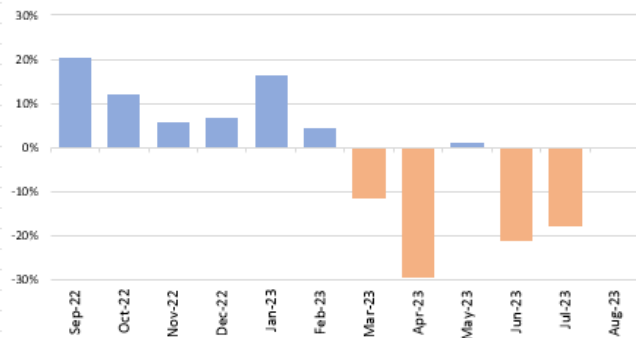
Taiwan

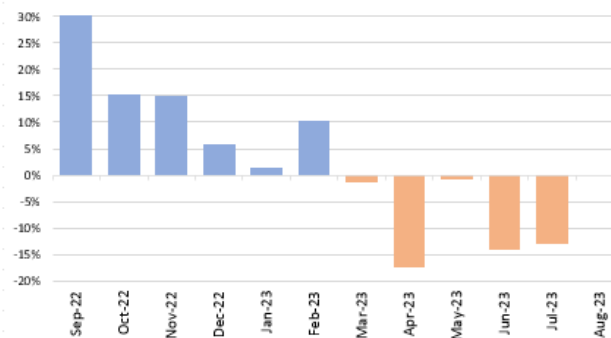
China

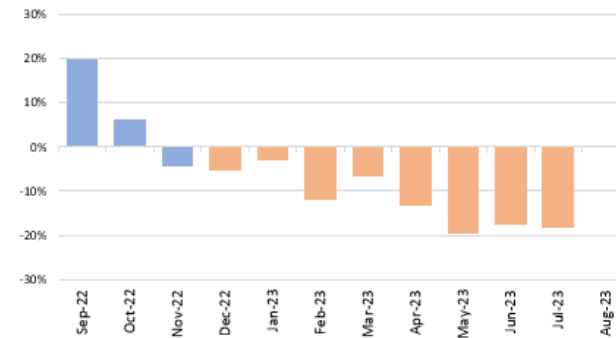
Indonesia

Malaysia

Singapore

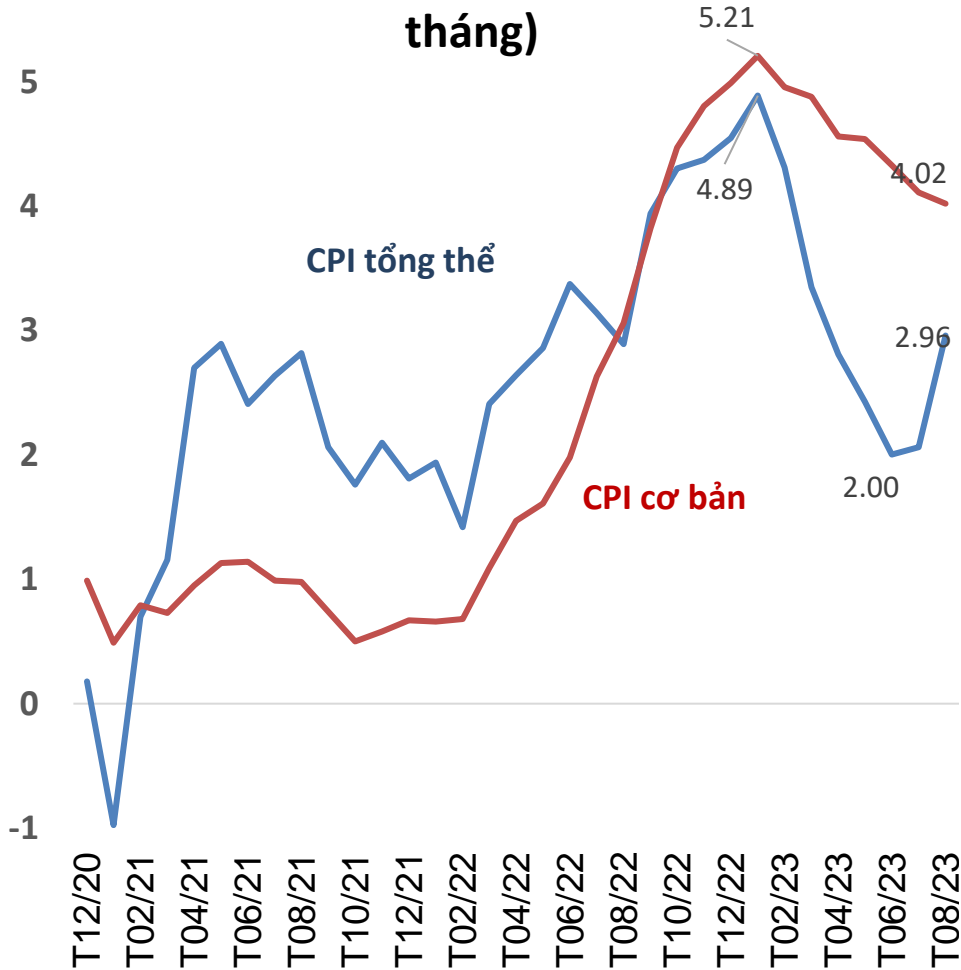

Nguồn: Trading Economics

Lạm phát Việt Nam

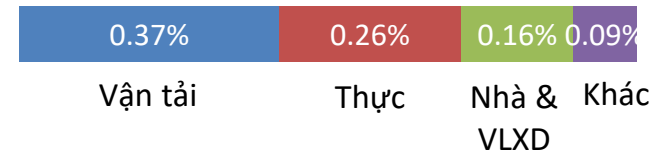
Lạm phát (CPI so với cùng kỳ 12 tháng)

Nguồn: TCTK

- Lạm phát tháng 8 đã tăng mạnh.
- Xu hướng: lạm phát sẽ tiếp tục nhích lên từ nay đến cuối năm.
- Lạm phát bình quân 2023 sẽ ở mức 3,2-3,4, thấp hơn mục tiêu 4,5%.
- Nhưng CPI tháng 12 có thể tăng 4,3-4,5% so với cùng kỳ, tạo khó khăn cho kiểm soát lạm phát năm 2024.

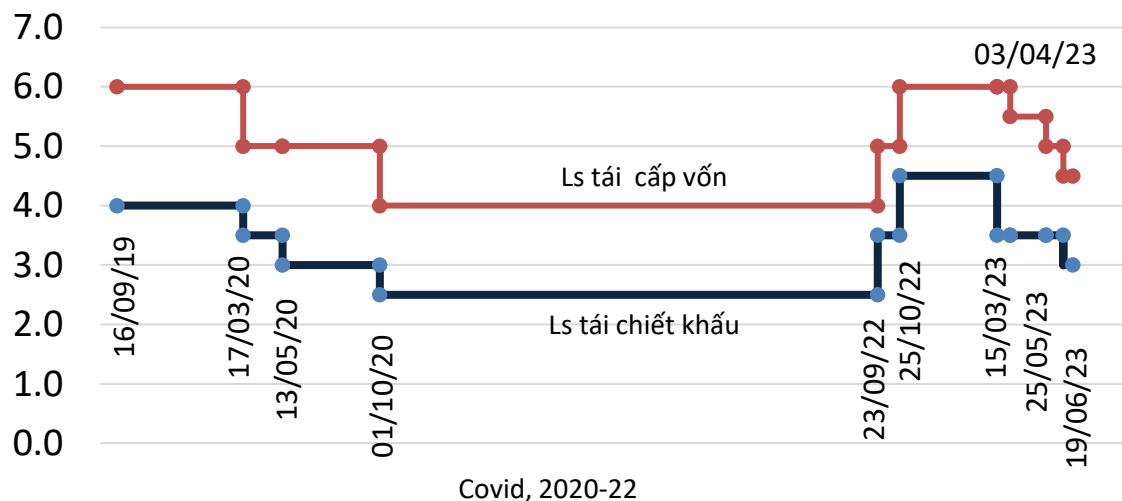
CPI tăng 0,88% T8 so T7

Chính sách tiền tệ

- Quyết định giảm lãi suất điều hành trong năm 2023: 4 lần
  - Lãi suất tái chiết khấu giảm từ 4,5% → 3,5% → 3%/năm.
  - Lãi suất tái cấp vốn giảm từ 6% → 5,5% → 5% → 4,5%/năm.
  - Lãi suất qua đêm liên ngân hàng và cho vay bù thiếu hụt vốn giảm từ 7% → 6% → 5,5% → 5%/năm.
  - Giảm trần lãi suất tiền gửi <1T từ 1% → 0,5%/năm, và 1-<6T từ 6% → 5,5% → 5% → 4,75%/năm.
- Các yếu tố tác động đến quyết định của NHNN
  - Áp lực phải hạ mặt bằng lãi suất thị trường
  - Lạm phát trong nước sẽ được kiểm soát thấp hơn mục tiêu 4,5%
- Đánh giá:
  - Duy trì trạng thái hỗ trợ tăng trưởng, nhưng không thể nới lỏng thêm

Lãi suất điều hành của NHNN

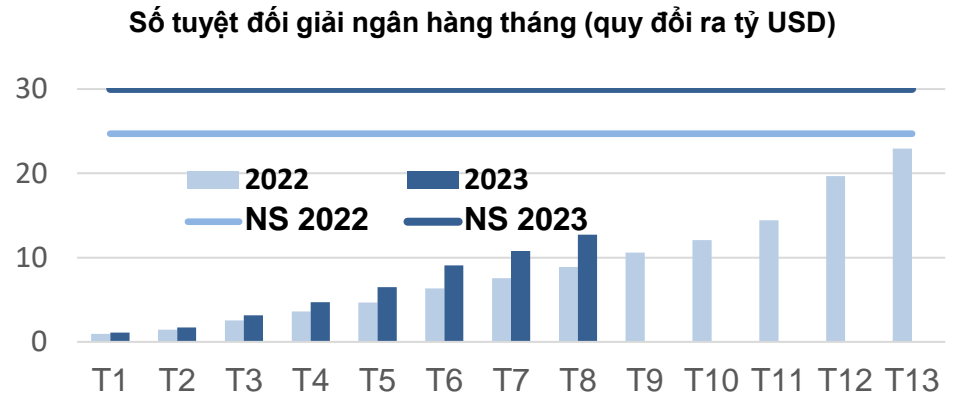
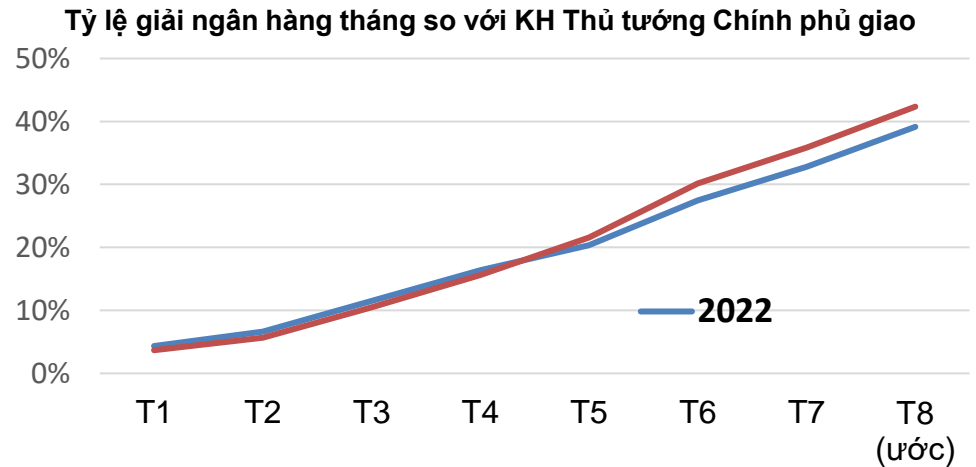
Chính sách tài khóa: Đầu tư công

Ngân sách đầu tư công 2022

- Kế hoạch: 28,5 tỷ USD
- Thủ tướng giao: 24,7 tỷ USD
- Giải ngân thực tế: 22,9 tỷ USD

Ngân sách 2023

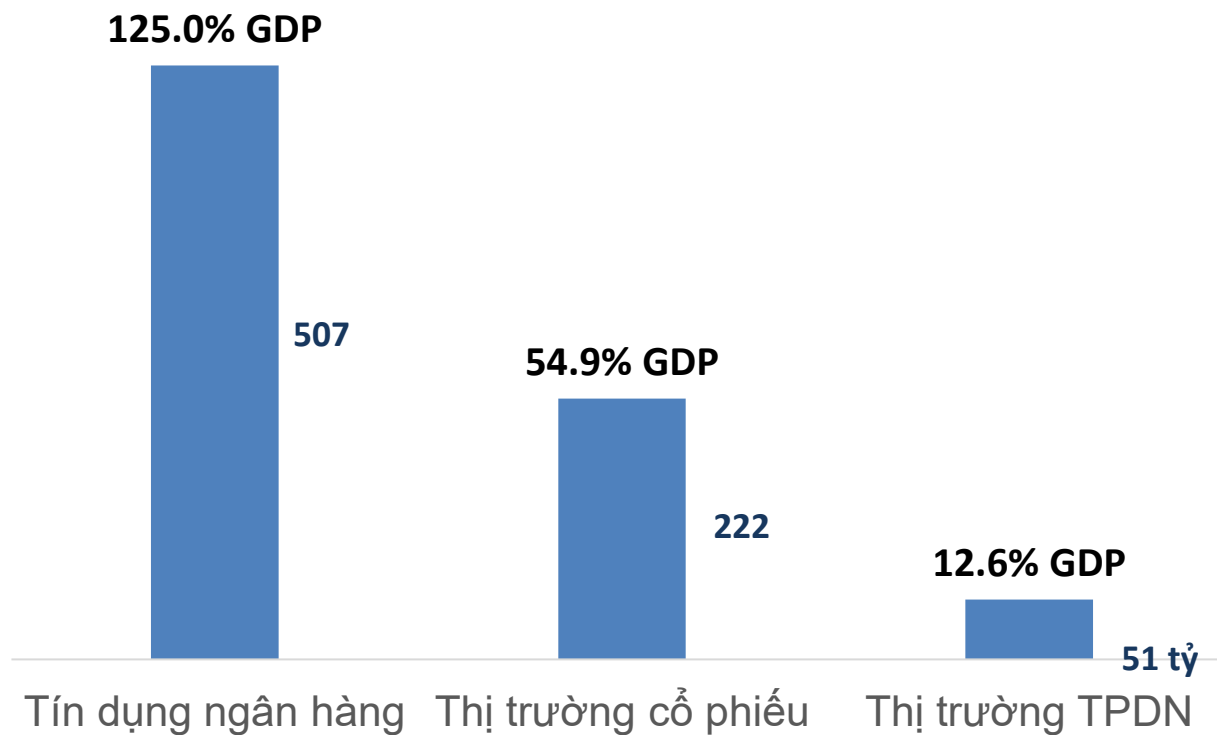
- Kế hoạch: 32,1 tỷ USD
- Thủ tướng giao: 30,1 tỷ USD
- Chuyển từ 2022: 2,3 tỷ USD
- Đầu tư công sẽ tăng 24,6% năm 2023 so với 2022 nếu đạt tỷ lệ giải ngân 95% (cộng thêm 1,2-1,3% vào tăng GDP).

Nguồn: Bộ Tài chính

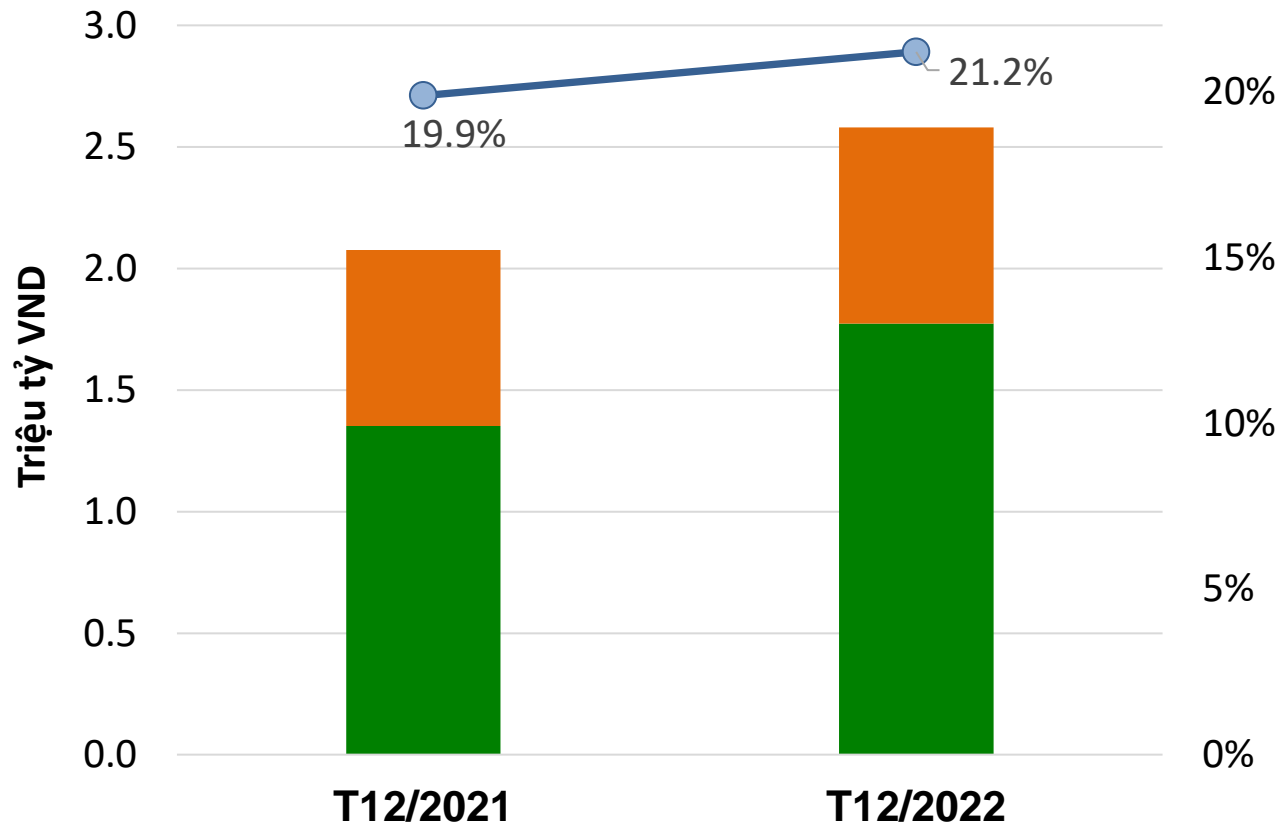
Quy mô của các thị trường tài chính Việt Nam, 2022.12

Nguồn: Ngân hàng Nhà nước và Bộ Tài chính

Tín dụng ngân hàng cho bất động sản

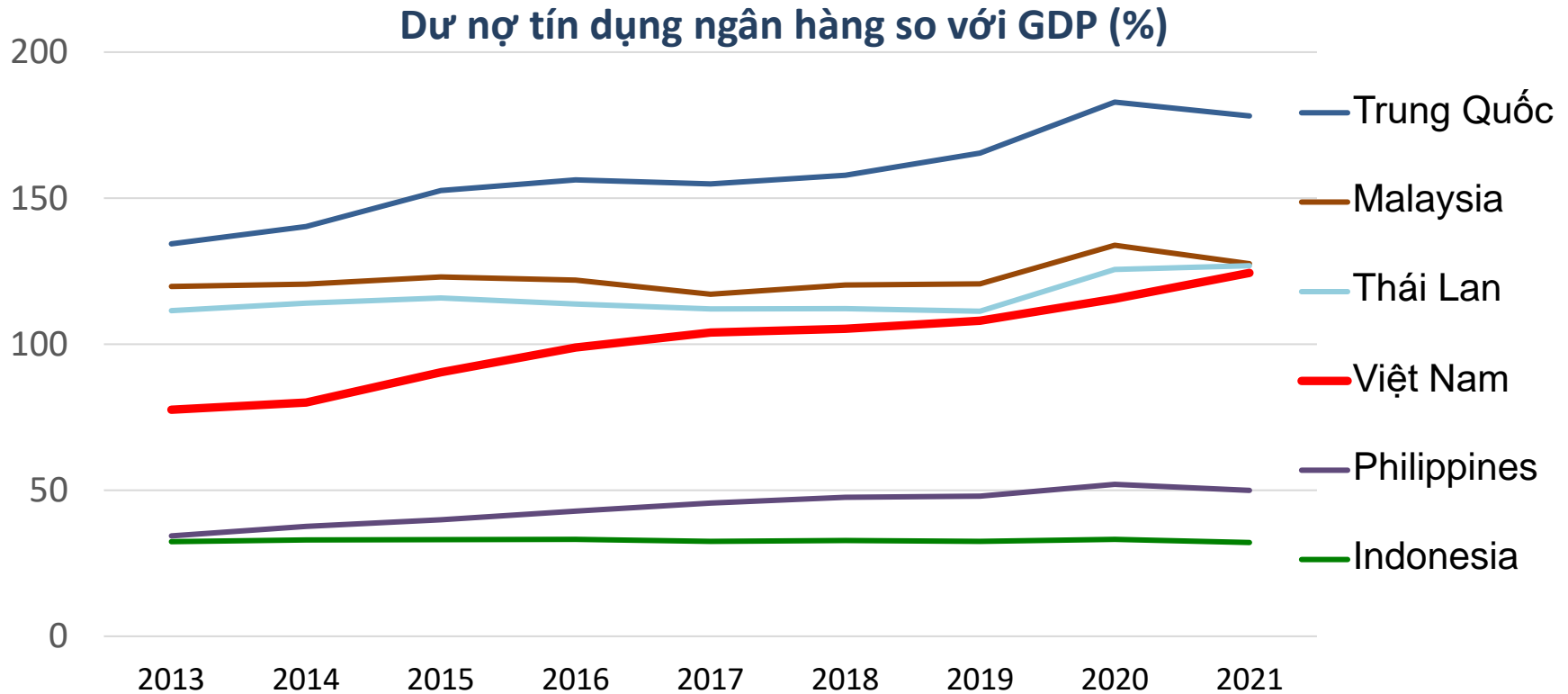
— Tín dụng cho DN BĐS

— Tín dụng cho người mua BĐS

— Tín dụng BĐS/Tổng dư nợ

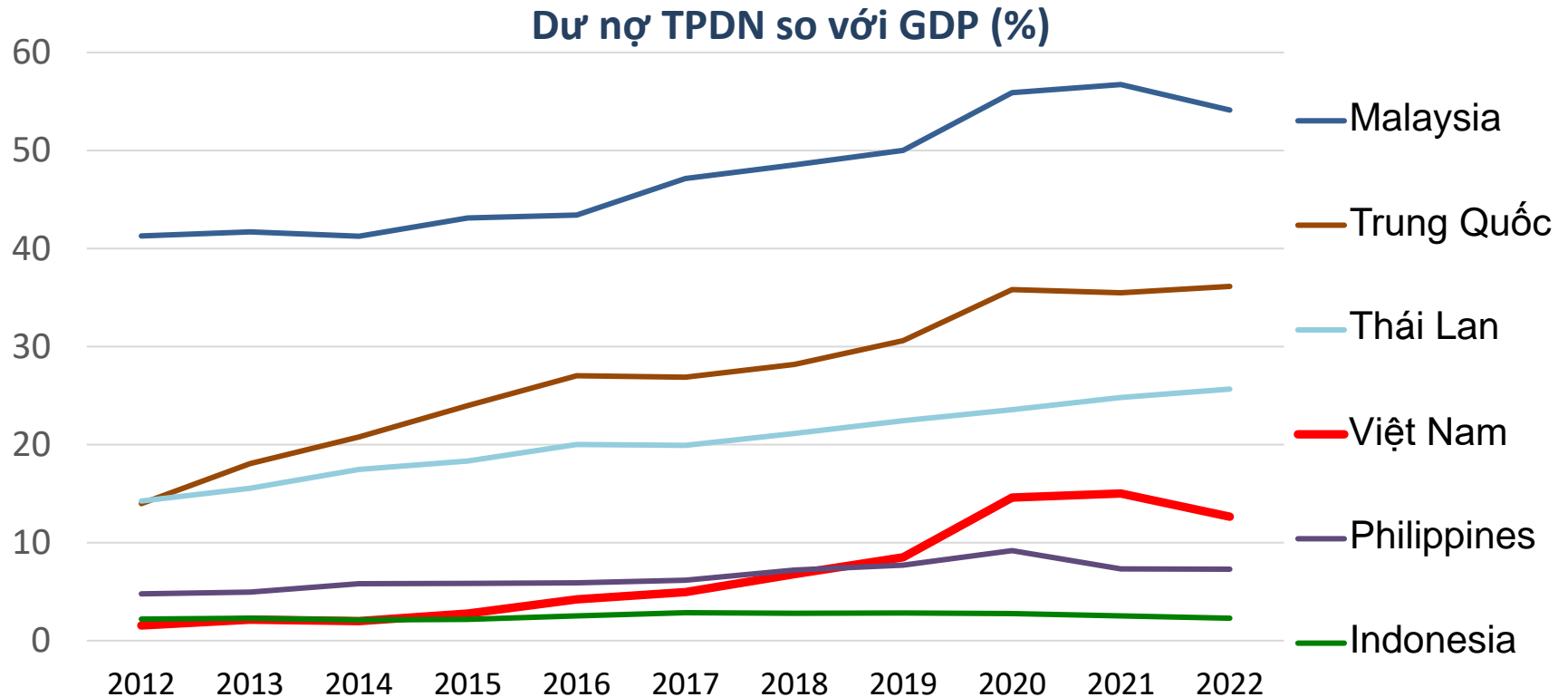
So sánh quy mô tương đối của tín dụng ngân hàng

Nguồn: World Bank, World Development Indicators

So sánh quy mô tương đối của thị trường TPDN

Nguồn: Asian Bonds Online

Nền kinh tế Việt Nam trong trung hạn

Phát huy hai động lực đầu tư

- Thu hút đầu tư tư nhân (trong và ngoài nước) gắn với chuyển dịch chuỗi cung ứng toàn cầu
- Thúc đẩy đầu tư công cơ sở hạ tầng

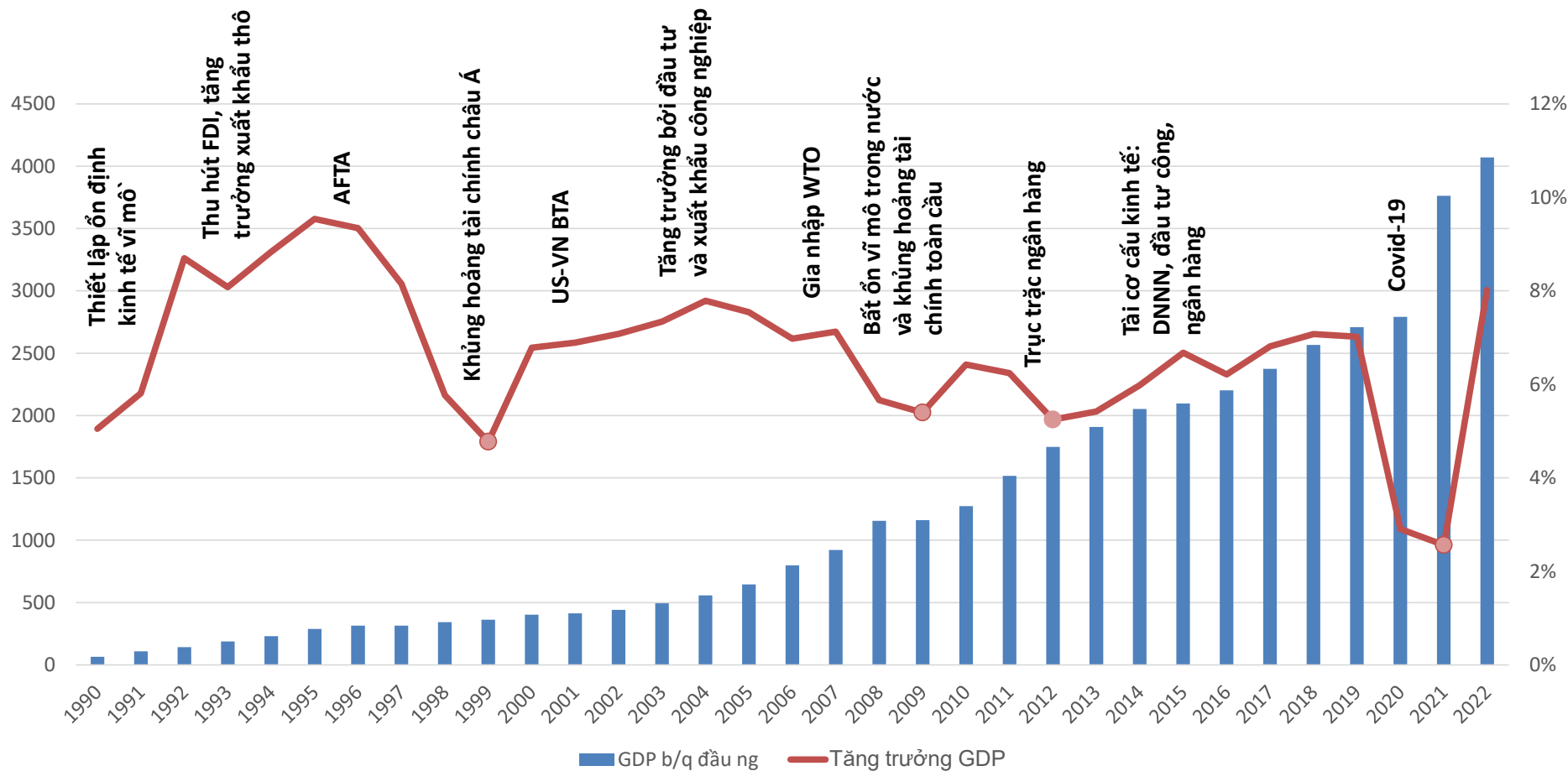
Quá trình đổi mới mô hình tăng trưởng Việt Nam: Ba tồn tại lớn

---

- **Năng suất tăng chậm và chưa phải là động lực tăng trưởng mạnh do:**
  - Chậm đổi mới công nghệ.
  - Chậm cải thiện chất lượng nguồn nhân lực.
  - Rào cản trong môi trường kinh doanh.
- **Tăng trưởng kinh tế dựa vào khai thác tài nguyên và thâm dụng năng lượng cao**
  - Tốc độ sử dụng tài nguyên, tốc độ tăng trưởng tiêu thụ năng lượng luôn cao hơn tốc độ tăng trưởng kinh tế.
  - Xu hướng phát triển trên thế giới: phát triển xanh, chuyển đổi năng lượng, giảm phát thải
  - Thách thức từ nội tại nền kinh tế: tính bền vững của tăng trưởng.
  - Thách thức từ bên ngoài: áp lực từ đối tác quốc tế và từ thị trường thế giới.
- **Trục trặc kinh tế mang tính chu kỳ làm suy giảm mạnh tăng trưởng kinh tế**
  - Trục trặc kinh tế trong nước thường bộc lộ khi chịu tác động xấu từ biến động kinh tế toàn cầu, nhưng đều có nguyên nhân sâu xa từ những yếu kém của hệ thống tài chính.
  - Hệ thống tài chính công và đầu tư công: hiệu quả đầu tư thấp (đặc biệt trong lĩnh vực CSHT).
  - Hệ thống tài chính tư nhân: sở hữu chéo, không tuân thủ chuẩn mực quốc tế, dẫn tới hiệu quả phân bổ vốn thấp và luôn tiềm ẩn rủi ro đổ vỡ tài chính.

Tăng trưởng kinh tế gắn với hội nhập và các cú sốc

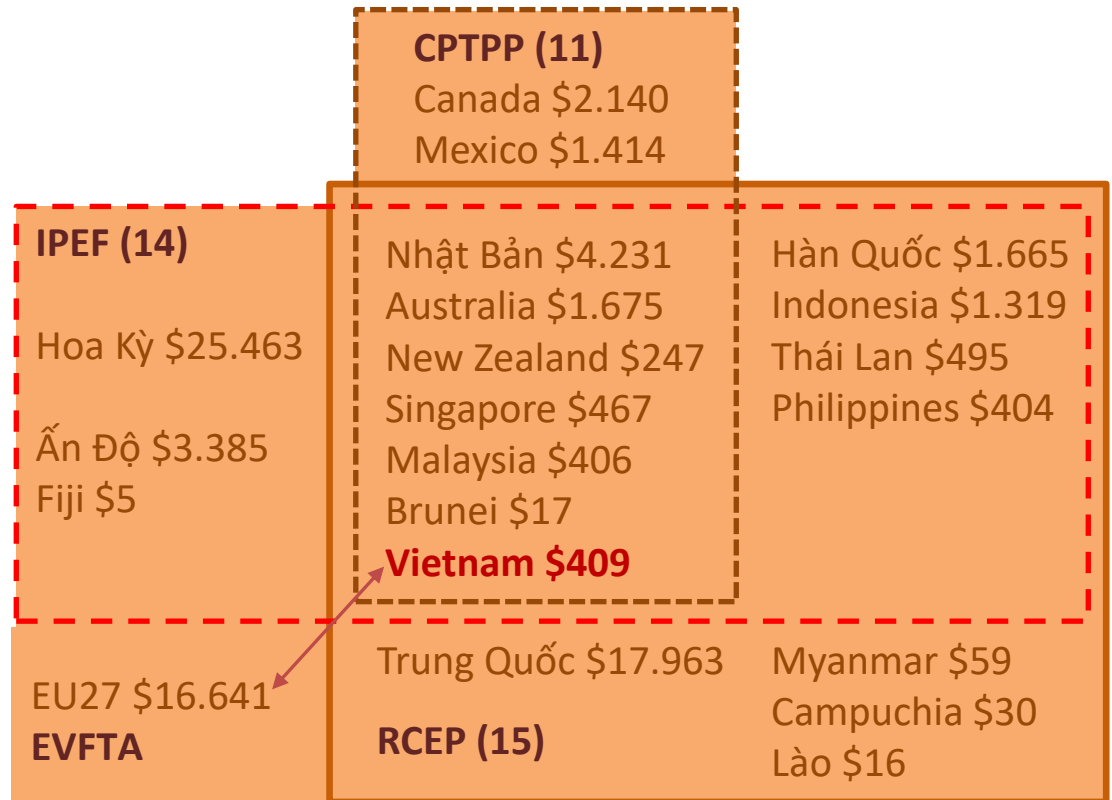
Nguồn: TCTK, NHTG, IMF.

Tiếp tục đa phương hóa quan hệ kinh tế, khai thác các hiệp định thương mại tự do và các khuôn khổ hợp tác đa phương

- Thành viên tích cực trong đàm phán và trong thực thi các hiệp định thương mại tự do và các khuôn khổ hợp tác đa phương
  - CPTPP
  - EVFTA
  - RCEP
  - IPEF
- Biến rủi ro căng thẳng địa chính trị khu vực hay toàn cầu thành lợi thế của Việt Nam
  - Friendshoring

Hiệp định thương mại tự do khu vực (GDP 2022, tỷ USD)

Thách thức lãnh đạo và quản lý nhà nước ở TP.HCM

THỰC THI CHÍNH SÁCH

- Chính sách công sau khi ban hành cần phải được “thực thi”.
  - Điều gì xảy ra từ khi chính sách được ban hành đến khi nó tạo ra tác động lên xã hội và/hay nền kinh tế?
- Chính sách công được thực thi thông qua bộ máy nhà nước.
  - Có chính sách công nào mà sau khi ban hành được “tự động” triển khai mà không cần sự tham gia của bộ máy nhà nước?

Thực thi chính sách: trên xuống và dưới lên

Biến số	Quan điểm từ trên xuống	Quan điểm từ dưới lên
Người ra quyết định	Người làm chính sách	Cán bộ cơ sở
Khởi điểm	Văn bản ban hành	Vấn đề trực tiếp
Cơ chế	Chính thức	Chính thức và phi chính thức
Quá trình	Thuần túy hành chính	Kết nối, bao gồm cả hành chính
Quyền hạn	Tập trung	Phi tập trung
Kết quả	Mang tính chuẩn đoán	Mang tính mô tả
Quyền tự định	Cán bộ cấp trên	Cán bộ cấp dưới

Thực thi chính sách thích ứng

- Thực thi trong môi trường ổn định, dễ dự đoán:
  - Lên kế hoạch
  - Triển khai theo kế hoạch
- Thực thi trong môi trường bất ổn, khó dự đoán:
  - Thực thi thích ứng
  - Vừa thực thi, vừa học hỏi
  - Rút kinh nghiệm từ thực tiễn triển khai để điều chỉnh

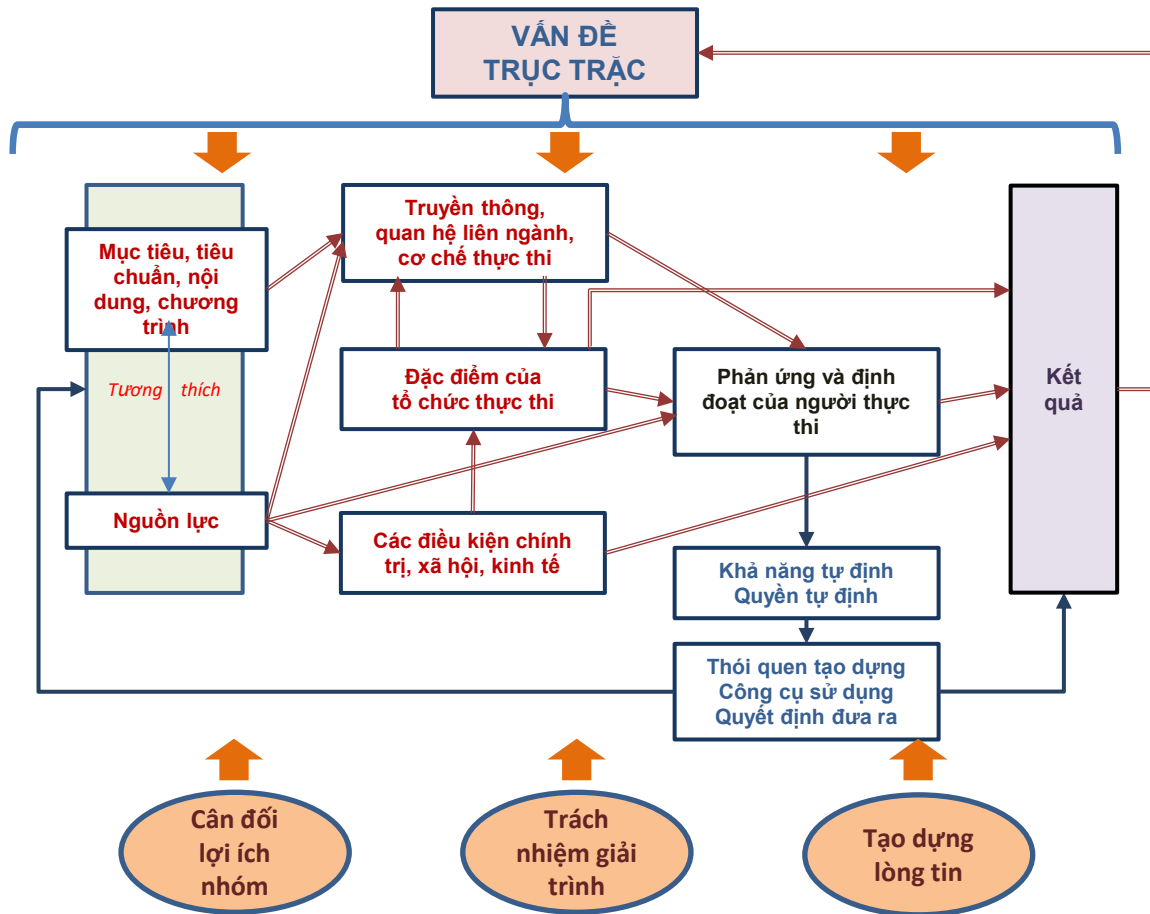
Richard E. Matland (1995): Mô hình 'Ambiguity & Conflict'

		Mức độ xung đột lợi ích	
		Xung đột cao	Xung đột thấp
Mức độ rõ ràng về mục tiêu và công cụ	Không rõ ràng	Thực thi một cách hình thức	Thực thi thí điểm
	Rõ ràng	Thực thi với sự hậu thuẫn của hệ thống chính trị	Thực thi thuần túy bằng bộ máy hành chính

Thực thi chính sách

- Thực thi từ trên xuống
  - Chính sách được thiết kế tốt
  - Mục tiêu rõ ràng
  - Xung đột lợi ích thấp
  - Môi trường ổn định, dễ dự đoán
- Thực thi từ dưới lên
  - Chính sách được thiết kế với mục tiêu chưa rõ và có xung đột lợi ích
  - Kế hoạch đề ra có thể chi tiết nhưng khi thực thi thì thấy không khả thi
  - Trao quyền tự quyết cho người thực thi để:
    - Linh hoạt trong thực thi
    - Điều chỉnh kế hoạch thực thi
    - Chủ động đề xuất điều chỉnh chính sách
- Thực thi thích ứng
  - Môi trường thay đổi nhanh chóng với nhiều bất trắc, khó dự đoán
  - Không biết được làm chính sách như thế nào, nhưng phải hành động ngay
  - Phải vừa làm chính sách, vừa thực thi (learning by doing)

Nguồn: Van Meter & Van Horn (1975), Lipsky (1980)

